

ΠΑΙΔΕΙΑ & ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΤΕΥΧΟΣ 125 • ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2018

ΠΑΙΔΕΙΑ & ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Περιοδική έκδοση της «Αυγής»

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2018

Κυκλοφορεί μαζί

με την «Κυριακάτικη Αυγή»

Συντακτική Ομάδα:

Χρύσα Βαϊνανίδη,

Μπάμπης Μπαλιάς,

Χρήστος Πιλάλης,

Κωνσταντίνα Ρηγοπούλου,

Άλκης Ρήγος,

Παύλος Χαραμής

Επικοινωνία:

paldeia.koinwnia@gmail.com

facebook:

Παιδεία και Κοινωνία

Επιμέλεια:

L. Press, τηλ. 210 82.28.258

Ιδιοκτησία:

«Η ΑΥΓΗ ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ

ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ Α.Ε.»

Διεύθυνση: Αγ. Κωνσταντίνου 12,

Τηλ. 210 52.31.831

Fax: 210 52.31.822

3 ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

4 ΟΞΥΤΟΝΑ

22 ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΠΑΙΔΕΙΑ

5 ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΠΩΣ ΜΠΟΡΕΙ
ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΗ Η ΓΡΑΦΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ;

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΜΠΑΛΤΑΣ

7 «ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΖΟΝΤΑΣ» ΜΕ ΜΙΑ ΈΚΤΗ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΣΟΦΙΑ ΚΑΡΑΓΚΙΑΟΥΡΗ

16 ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΝΟΥΣΕΙΟ ΚΑΛΑΒΡΥΤΙΝΟΥ
ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑΤΟΣ: ΜΝΗΜΗ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΦΩΤΕΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

17 ΑΝΟΙΧΤΟ ΓΡΑΜΜΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ: ERASMUS

9 65 ΧΡΟΝΙΑ ΙΚΥ - 30 ΧΡΟΝΙΑ ERASMUS+

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

11 Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΙΚΥ ΣΤΟ ΟΡΑΜΑ ΓΙΑ ΕΝΑ ΝΕΟ ΔΗΜΟΣΙΟ

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΚΩΣΤΑ ΓΑΒΡΟΓΛΟΥ

12 ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ERASMUS+ ΣΥΜΒΑΛΛΕΙ
ΘΕΤΙΚΑ ΣΤΗΝ ΕΥΗΜΕΡΙΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΜΑΣ

ΧΡΥΣΤΑΛΛΑ ΠΕΤΡΙΔΟΥ

14 ΤΟ ERASMUS ΑΛΛΑΖΕΙ ΖΩΕΣ...

ΕΙΡΗΝΗ ΠΟΥΤΟΥΝΙΑ

15 Η ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ
ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ERASMUS +

ΤΕΙΚΛΗ ΑΓΑΠΗ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

19 ΜΙΑ ΙΣΧΥΡΗ ΕΚΚΙΝΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΜΠΕΔΩΣΗ ΤΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΧΩΡΟΥ

ΑΝΟΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΈΡΕΥΝΑΣ

ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΟΥ ΧΑΡΤΗ ΤΗΣ ΑΝΟΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΑΝΤΩΝΗΣ ΜΠΙΓΓΗΣ, ΕΡΡΙΚΟΣ ΒΕΝΤΟΥΡΑΣ

ΝΕΟΛΑΙΑ

20 ΠΡΟΣ ΕΝΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΔΗΜΟΣΙΟ ΚΑΙ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

ΕΩΤΗΡΗΣ ΑΛΕΞΙΟΥ

21 ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΜΑΣ

ΜΑΝΟΣ ΠΙΚΡΙΔΑΣ, ΜΙΧΑΛΗΣ ΠΟΥΡΝΑΡΑΣ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ERASMUS

ΠΑΙΔΕΙΑ & ΚΟΙΝΩΝΙΑ

28 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2018

TX 125

Στην επιλογή μας προβολής και πληροφόρησης για τα ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών φοιτητών και μαθητών, φιλοξενούμε, όπως είχαμε προαναγγείλει στο προηγούμενο τεύχος, μια σειρά κειμένων από την εκδήλωση που έγινε στις 15 του προηγούμενου μήνα στο Μέγαρο Μουσικής με την ευκαιρία των 65 χρόνων του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών και τα 30 χρόνια

του πανευρωπαϊκού προγράμματος ανταλλαγών Erasmus. Πρόκειται για ενδεικτικά κείμενα του εύρους των πραγματοποιούμενων ανταλλαγών, τα οποία διατηρούν τη ζωντάνια της προφορικής τους ανάπτυξης και καλύπτουν σχεδόν όλες τις πλευρές του θέματος, που αφορά όλες τις βαθμίδες του εκπαιδευτικού κύκλου.

ΗΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΤΟΥ ΠΔΚ

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

65 χρόνια IKY - 30 χρόνια Erasmus+

Κυρίες κύριοι γ.γ. των υπουργείων Παιδείας, Έρευνας, ΕΣΠΑ. Κυρίες και κύριοι πρυτάνεις και αντιπρυτάνεις, αγαπητοί συνάδελφοι, αγαπητοί συνεργάτες.

Θα ήθελα να ζητήσω την κατανόησή σας για τη μικρή παρέκκλιση από το πρωτόκολλο που θα κάνω και που επιβάλλει σε τέτοιες περιπτώσεις να απευθύνεται κανείς σε όλους εσάς με ιεραρχική σειρά, ξεκινώντας από τον υπουργό. Αυτή τη φορά, επιτρέψτε μου να απευθυνθώ στον υπουργό Παιδείας και να κάνω έναν σύντομο απολογισμό.

Κύριε υπουργέ, θα ήθελα να σας θυμίσω πως σε άνωποτο χρόνο, όταν εσείς ήσασταν πρόεδρος της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής και εμείς αναλαμβάναμε ως νέο Δ.Σ. τη διοίκηση του ΙΚΥ, μου τονίσατε την ανάγκη να ξαναπαίρει το ΙΚΥ τη θέση που του αρμόζει στην ελληνική κοινωνία. Είχαν μεσολαβήσει ήδη 7 χρόνια κρίσης και μια δραματική περικοπή των διαθέσιμων πόρων, καθώς και μια περίοδος που κινδύνευε να γίνει και το ΙΚΥ θύμα στον βωμό των συμπτύξεων και των αναπροσαρμογών.

Σήμερα, καθώς πλησιάζουμε στο τέλος του 2017, μιας χρονιάς σημάδια, νομίζω πως μπορούμε και ως Δ.Σ. και ως οργανική μονάδα να σας κοιτάξουμε κατάματα και εσάς και την ελληνική κοινωνία και να πούμε πως το ΙΚΥ είναι ένας πολύτιμος και αναγκαίος πυλώνας εφαρμογής πολιτικής για την Παιδεία και την Έρευνα στη χώρα μας.

Κύριε υπουργέ, γνωρίζετε καλύτερα από μένα πως το ΙΚΥ είναι σαν τον παλιό Λατίνο θεό, τον Ιανό. Είναι ένας οργανισμός με διπλή ταυτότητα. Το ένα σκέλος του διαχειρίζεται για λογαριασμό του υπουργείου σας το μεγαλύτερο μέρος του ευρωπαϊκού προγράμματος, του Erasmus+. Το άλλο μια σειρά από προγράμματα στα οποία θα αναφερθώ στη συνέχεια.

Το 2107 είναι για το ΙΚΥ μια ιστορική χρονιά και για τις δύο του συνιστώσες. Ως προς την πρώτη, διότι συμπληρώθηκαν 30 χρόνια ζωής για το Πρόγραμμα Erasmus+. Και ως προς τη δεύτερη διότι φέτος συμπληρώνονται 65 χρόνια ζωής για το ΙΚΥ, γενικότερα.

Ας αναφερθούμε για λίγο με συντομία στο Erasmus+

Την προηγούμενη εβδομάδα πέθανε ο πατέρας της ιδέας αυτής, ο Μανουέλ Μαρόν, που δεν ήταν ούτε Γερμανός ούτε Άγγλος ούτε Γάλλος, όπως έχουμε συνηθίσει στην Ε.Ε. Ήταν Ισπανός, γεγονός που δείχνει πως και οι περιφερειακές χώρες της Ε.Ε. και οι άνθρωποί τους μπορούν να προσφέρουν σημαντικές ιδέες στο γίγνεσθαι της Ευρώπης.

Ένας θεσμός που έχει προσφέρει και προσφέρει πολλά. Χιλιάδες νέοι και νέες και από την πατρίδα μας

έχουν κάνει χρήση των δυνατοτήτων που δίνει το πρόγραμμα.

Νομίζω, κ. υπουργέ, πως θα συμφωνείτε μαζί μου ότι το πρόγραμμα Erasmus+, που στην Ελλάδα «τρέχει» από το ΙΚΥ και σε ό,τι αφορά το σκέλος του YOUTH από το ΕΝΙΔΙΒΙΜ, και χαιρόμαι που παρευρίσκεται ανάμεσά μας και ο νέος πρόεδρος του, πως πρέπει να διαφυλαχτεί και να εμπλουτιστεί.

Επειδή τα 30 χρόνια Erasmus+ είναι το θέμα του δεύτερου σκέλους της εκδήλωσης, δεν θα επεκταθώ πολύ, αλλά επιτρέψτε μου να θίξω τομείς στους οποίους ως εθνική μονάδα και ως συντονιστής φορέας μπορούμε να σημειώσουμε κάποια πράγματα που ίσως θα μπορούσαν να βελτιωθούν σε συνεργασία με το υπουργείο σας. Δεν θα ευλογίσω τα γένια μας λέγοντας πόσο καλή δουλειά γίνεται από το ΙΚΥ... Απόδειξη οι επανειλημμένες βραβεύσεις και πιστοποιήσεις ISO που έχουν επιδοθεί στο ΙΚΥ τα τελευταία χρόνια, καθώς και τη φετινή χρονιά. Παρ' όλα αυτά, νομίζω πως είμαστε πιο ώριμοι για βελτιώσεις όπως:

1. Απλοποίηση των διαδικασιών εμπλοκής των αξιολογητών: Μέχρι τώρα η εμπλοκή κάποιου πανεπιστημιακού, ως αξιολογητή, ασχέτως των χρόνων εμπειρίας, γνώσεων επανειλημμένων κρίσεων, περνούσε από μία διαδικασία στην οποία έπρεπε να επανυποβάλει ακόμη και το πτυχίο του για να χριστεί ως αξιολογητής ή εμπειρογνώμονας, γεγονός που αποθάρρυνε πολλούς άξιους συναδέλφους από τον χώρο της Ανώτατης Εκπαίδευσης. Κάνουμε μια προσπάθεια ανανέωσης του δυναμικού των αξιολογητών, απλοποιώντας τις διαδικασίες εγγραφής κάποιου/ου **πανεπιστημιακού**, και δράτομαι της ευκαιρίας για πρόσκληση προς όλους να επισκεφτούν την ιστοσελίδα του ΙΚΥ και μετά από 10 μέρες να εγγραφούν ή να ανανεώσουν την εγγραφή τους.

2. Ενίσχυση των εθνικών προτεραιοτήτων: Έχουμε πετύχει σε κάποιο βαθμό μια καλύτερη συμμετοχή φορέων που εμπλέκονται σε προγράμματα για την εκπαίδευση των προσφύγων, των ατόμων που ανήκουν σε ειδικές ομάδες, τα προγράμματα για το περιβάλλον.

Εισήγηση του προέδρου του ΙΚΥ Κυριάκου Αθανασίου στην εκδήλωση για τα 65 χρόνια ΙΚΥ - 30 χρόνια Erasmus+ παρουσία της πολιτικής ηγεσίας του υπουργείου Παιδείας

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΣΕΛΙΔΑ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ERASMUS

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΣΕΛΙΔΑ

Αναζητούμε τρόπους καλύτερης προώθησης.

3. Ως ενεργός ακαδημαϊκός δάσκαλος, δεν μπόηκα ποτέ στον κόπο να υποβάλω πρόταση στα προγράμματα που ενισχύουν τις συμπράξεις στο Erasmus+, Comenius, Leonardo κ.λπ. διότι με αποθάρρυνε πάντα η περίπλοκη και κοπιαστική διαδικασία υποβολής, στην οποία θα πρέπει κάποιος να έχει τη συνδρομή επαγγελματιών, οι οποίοι μάλιστα δεν κρύβουν συχνά την ενεργό συμμετοχή τους στην ετοιμασία των προγραμμάτων. Εδώ θα πρέπει να βρούμε τρόπους, κ. υπουργέ: Να ενθαρρύνουμε τα ίδια τα πανεπιστήμια και τα ΑΤΕΙ μέσω των ΕΛΚΕ στην ανάληψη τέτοιων ρόλων. Φυσικά δράττονται τις ευκαιρίες για να τονίσω τον συνδρομητικό ρόλο του προσωπικού του ΙΚΥ, που με σεμινάρια, ατελείωτες ώρες σε τηλεφώνια, mail, tweet και ό,τι άλλο χρειαστεί συνδράμουν τον καθένα που θέλει και ενδιαφέρεται να εμπλακεί στις επιμέρους δράσεις που προκηρύσσουμε.

4. Παράλληλα θα πρέπει να βρούμε τρόπους με τους οποίους να αποθαρρύνονται χρηματοδοτήσεις σε προγράμματα που καλύπτονται και χρηματοδοτούνται από άλλα πλαίσια ερευνητικών εργαλείων όπως το Horizon κ.λπ. Να ρίξουμε το βάρος μας σε δράσεις που δεν καλύπτονται από άλλες προκηρύξεις... Να ενθαρρύνουμε δράσεις από λιγότερο ευνοημένες περιοχές, ομάδες, κατηγορίες.

Γνωρίζουμε ως Δ.Σ. του ΙΚΥ πως τα πλαίσια που θέτει η Ε.Ε. είναι συχνά ασφυκτικά, αλλά αυτός θα πρέπει να είναι ο ρόλος μας και η αγωνία μας.

Όπως σας ανέφερα, κ. υπουργέ, το 2017 ήταν σημάδια χρόνος. Όχι μόνον γιατί συμπληρώθηκαν 65 χρόνια από τη χρονιά εκείνη, κάπου στη δεκαετία του 1950, όταν ο Γεώργιος Παπανδρέου ανακοίνωνε την ίδρυση του ΙΚΥ από ένα μικρό κληροδότημα. Αλλά διότι ήταν μια χρονιά που αναλάβουμε ως φορέας δύσκολους και σημαντικούς ρόλους σε ό,τι αφορά την πολιτική χορήγησης υποτροφιών, για τους οποίους ενδεχομένως δεν είχαμε τα κατάλληλα εφόδια. Παρ' όλα αυτά πετύχαμε.

Ο λόγος για τον οποίο απευθυνόμαι σε σας προσωπικά είναι διότι εμείς ως ΙΚΥ, παρ' όλο «το κουπί που τραβάμε», έχουμε ένα βασικό πλεονέκτημα: η δουλειά μας φαίνεται, είναι μετρήσιμη και έχει άμεσο αντίκτυπο στην κοινωνία. Και επειδή είμαστε ο φορέας άμεσης υλοποίησης

δημιουργείται η λαθεμένη εικόνα στην κοινωνία πως εμείς είμαστε το Α και το Ω της υπόθεσης.

Η πραγματικότητα όμως είναι διαφορετική: όλο αυτό το γεχέρισμα των χορηγήσεων και των υποτροφιών συνάπτεται από τρία αλληλένδετα μεταξύ τους στοιχεία:

Α. Την ανεύρεση πόρων. Β. Την πολιτική των χορηγήσεων και Γ. Την υλοποίησή της. Από τις τρεις αυτές συνιστώσες οι δύο πρώτες είναι σχεδόν αποκλειστικά δικό σας έργο και επίτευγμα και της κυβέρνησης που εκπροσωπείτε.

Το μείγμα αυτό των τριών στοιχείων που ανέφερα είχε ως αποτέλεσμα να μπορούμε να μιλάμε για πράγματα που μετριοιούνται ποσοτικά και για άλλα που έχουν προεκτάσεις ποιοτικές που δεν είναι εύκολα ορατές. Αλλά εξίσου σημαντικές.

Ας αναφερθούμε, λοιπόν, σύντομα στους ποσοτικούς δείκτες: Ποτέ στην ιστορία των χορηγήσεων στην ελληνική επικράτεια, ακόμη και στην εποχή των πιο παλιών αγελάδων δεν διοχετεύθηκαν στην ελληνική νεολαία τόσες πολλές υποτροφίες και χορηγίες από τους δύο εθνικούς πυλώνες χορηγήσεων: τη ΓΓΕΤ και το ΙΚΥ. Την παράλληλη αυτή συνύπαρξη θα τη σχολιάσω αργότερα. Προς το παρόν επιτρέψτε μου να κάνω έναν σύντομο απολογισμό:

Θα αρχίσω από τις προπτυχιακές υποτροφίες: Τις ανόμασε το υπουργείο σας υποτροφίες σε Ευαθείς Κοινωνικές Ομάδες (ΕΚΟ): Είμαστε στην ευχάριστη θέση να ανακοινώσουμε πως έχουν ξεκινήσει και πιστώνονται στους λογαριασμούς 2.700 - 2.800 συνολικά φοιτητών που μένουν μακριά από τα σπίτια τους τα χρήματα της υποτροφίας του 2016/17 (3.420 ευρώ η κάθε υποτροφία).

Παράλληλα είμαστε έτοιμοι να υποβέλουμε στο υπουργείο σας την πρόκληση για το νέο πρόγραμμα του 2017/18. Ευελπιστούμε αυτή τη φορά αμέσως μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων των εξετάσεων του Φεβρουαρίου στα ΑΕΙ να μπορούν να γιστώνονται τα χρήματα της πρώτης δόσης.

Ακούγεται τόσο απλό, κυρίες και κύριοι, αλλά σας διαβεβαιώνω πως κάθε άλλο παρά απλό είναι: περιλαμβάνει ετοιμασία νομοθετικού πλαισίου, αιτήσεις, εγκρίσεις, ετοιμασίες λογισμικού για υποβολή αιτήσεων, πρώτο έλεγχο αυτοματοποιημένο, δεύτερο από τις γραμματείες, επανέλεγχο χιλιάδων φακέλων, δειγματοληπτικούς ελέγχους κ.λπ. κ.λπ. Θα σας πω μία φράση και κρατήστε την: Αν το ΙΚΥ δεν ήταν αυτό που είναι, δεν θα μπορούσαμε ποτέ να ολοκληρώσουμε αυτές τις διαδικασίες. Και επίσης πως είμαστε πλέον σαφέστεροι και πιο έμπειροι για κάτι το τόσο σύνθετο.

• Να αναφερθούμε για λίγο στις υποτροφίες για τους υποψήφιους διδάκτορες:

Μέσα στο 2017 χορηγήσαμε 211 + 211 από χρήματα του ΕΣΠΑ. Παράλληλα στο υπουργείο σας βρίσκεται η ΚΥΑ για 350 νέες υποτροφίες της χρονιάς 2018. Ευελπιστούμε να ανακοινωθεί η πρόσκληση πριν από τις γιορτές.

• Υποτροφίες Μεταδιδακτόρων: Δόθηκαν 289 από χρηματοδότηση του ΕΣΠΑ και 170 από χρήματα του ελληνικού λαού που μας επέστρεψε η Siemens. Επίσης από χρήματα του ΕΣΠΑ: Ετοιμαζόμαστε να προκηρύξουμε πάνω από 350 νέες υποτροφίες το 2018.

• Είμαστε στη διαδικασία να προκηρύξουμε 100 υποτροφίες ΕΤΕ για μεταπτυχιακές σπουδές και εργασία στην ΕΤΕ.

• Έχουμε μείνει πίσω στις υποτροφίες των μεταπτυχιακών, σε μια εποχή που αντιστοιχεί περίπου 1/1 σε μεταπτυχιακούς προς προπτυχιακούς. Το ξέρω, κ. υπουργέ, πως το θέμα σας απασχολεί και επεξεργάζεστε λύσεις. Παράλληλα γνωρίζετε πως βρισκόμαστε σε ένα διάλογο με την αντιπροεδρία της κυβέρνησης για εξεύρεση πόρων για χαμηλότοκα δάνεια μακρόχρονης εξόφλησης. Η νέα αναπτυξιακή τράπεζα ίσως να είναι μια απάντηση.

Επιτρέψτε μου να σχολιάσω λίγο την πολιτική των χορηγήσεων:

Υπάρχουν αρκετοί, κ. υπουργέ, που νομίζουν πως στη χορήγηση των υποτροφιών και την ενίσχυση της έρευνας, στις δράσεις δηλαδή που εμπλέκεται το ΙΚΥ, δεν χωράει πολιτική ή δεν πρέπει να ασκείται πολιτική.

Τίποτε πιο λανθασμένο. Ίσως υπερδεδούν την πολιτική με την κομματικότητα. Και τέτοια εγώ δεν συνάντησα. Είναι το σκέλος της πολιτικής που δεν εφαρμόσατε ποτέ και εσείς και οι προκάτοχοί σας με τους οποίους συνδιαλέχτηκε. Ουδέποτε ως Δ.Σ. δεχτήκαμε υποδείξεις... και ξέρετε αυτά τα πράγματα μαθαίνονται. Το ΙΚΥ είναι μια μικρή κοινωνία με μεγάλο ακροατήριο.

Αντιθέτως... η πολιτική που έχουμε εφαρμόσει μέχρι τώρα, στις διαδικασίες των αξιολογήσεων, ήταν μια πολιτική διαφάνειας και αξιοκρατίας την οποία διευρύνουμε και θαωρακίζουμε περισσότερο.

Θα ήθελα στο σημείο αυτό να υπογραμμίσω και να αναδείξω μερικά ακόμη στοιχεία της πολιτικής χορηγήσεων που κάναμε σε συνεργασία με το ΥΠΕΘ. Νομίζω πως συνδυάζει μια πολιτική ανθρωπιστικής βοήθειας με μια πολιτική πραγματικής ενίσχυσης της αριστείας. Σε ό,τι αφορά τους προπτυχιακούς φοιτητές, ξαναφέρω μαζί, κ. Υπουργέ, στο προσκήνιο την πολιτική που εφαρμόσαμε πρώτος ο Γ. Παπανδρέου: σε μια Ελλάδα που έβγαζε από τα ερείπια δύο πολέμων, σε μια Ελλάδα της φτώχειας πριν από 65 χρόνια, εφαρμόσαμε και διακήρυξε καθώς εγκαθιστούσε ως υπουργός Παιδείας το πρώτο Δ.Σ. του ΙΚΥ με πρώτο Γ.Δ. τον Κων. Δημαρά, μια πολιτική που είχε στόχο τους επιμελώς και ανήμπορους φοιτητές. Το ίδιο κάνατε και σεις, κ. Υπουργέ, και οι προκάτοχοί σας, στην Ελλάδα της κρίσης. Εγκαινιάσατε τον θεσμό των υποτροφιών ΕΚΟ που έχουν τα ίδια ακριβώς χαρακτηριστικά.

Παράλληλα εγκαινιάσατε μια πολιτική ενίσχυσης της πραγματικής αριστείας:

Έχετε και έχουμε στραφεί στην ηλαιοποίηση των ελληνικών πανεπιστημίων με έμπιστο ερευνητικό δυναμικό. Είναι γνωστό πως το κύριο κουπί της έρευνας το τραβάνε οι υποψήφιοι διδάκτορες και οι μεταδιδάκτορες. Η πληθώρα των υποτροφιών στους υποψήφιους διδάκτορες και τους μεταδιδασκόμενους είναι η απάντηση της κυβέρνησής σας στο θέμα της ενίσχυσης της πραγματικής αριστείας. Αν δεν είναι οι άριστοι των αρίστων της ελληνικής κοινωνίας οι πάνω από 1.000 υποψήφιοι διδάκτορες και μεταδιδασκόμενοι που χρηματοδοτήθηκαν μόνο το 2017 και μόνο από το ΙΚΥ κυρίως να αναφερθούμε σε όλους εκείνους που χρηματοδοτούνται από τη ΓΓΕΤ, τότε τι είναι; Αν δεν είναι αυτό πολιτική ενίσχυσης της αριστείας, τότε τι είναι;

Η πολιτική σας σε σχέση με τις υποτροφίες που

Erasmus+

ακουμπά άμεσα το ΙΚΥ εμπεριέχει και άλλα τρία τουλάχιστον ποιοτικά στοιχεία, που θα πρέπει να τα το-νίσουμε:

Το πρώτο είναι η πολιτική παραμονής του καλύτερου και πιο εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού στη χώρα. Το δεύτερο η εμπιστοσύνη στις δυνατότητες των ελληνικών ΑΕΙ. Θυμίζω πως οι περισσότερες υποτροφίες που δόθηκαν είναι για εκπόνηση έρευνας σε ελληνικά ΑΕΙ.

Έχουμε γίνει αποδέκτες μαρτυριών από εξειδικευμένους Έλληνες νέους και νέες που ετοίμαζαν τις αποσκευές τους για το εξωτερικό. Και σταμάτησαν και τώρα έχουν μια αξιοσημείωτη αμοιβή καθώς απασχολούνται απερίσπαστοι στο ερευνητικό τους έργο.

Το τρίτο στοιχείο που θα ήθελα να θίξω και να υπογραμμίσω στο σημείο αυτό είναι η αναβάθμιση της συμμετοχής των ανθρωπιστικών επιστημών στο πεδίο των χρηματοδοτήσεων. Που από παλιά τις καταστήσαμε, σε συνεργασία με το υπουργείο σας, ισότιμο αποδέκτη ενισχύσεων, ανεβάζοντας σημαντικά τα ποσοστά των υποτροφιών και στις ανθρωπιστικές επιστήμες.

Παράλληλα η στροφή στην ενίσχυση της ερευνητικής ενασχόλησης στα ελληνικά ΑΕΙ και η εμπιστοσύνη που δείχνετε προς αυτά σας διαφοροποιεί απόλυτα ως υπουργείο και ως κυβέρνηση από κάποιους προκατόχους σας. Προσωπικά έζησα ως πανεπιστημιακός δάσκαλος καταστάσεις στις οποίες κάποιοι υπουργοί, πριν εφαρμόσουν νόμους που θα δυσμενίσουν την ακαδημαϊκή κοινότητα, επιδίωκαν σε αγώνα αμαύρωσής τους. Έχω ζήσει τέτοιες «συμπτώσεις» στις οποίες προηγείτο ένα μπαράζ δημοσιευμάτων στα οποία οι Έλληνες πανεπιστημιακοί ήταν τεμπέληδες, οικογενειοκράτες, μετρίτιδες. Τα δε ελληνικά ΑΕΙ ο πάτος του σύμπαντος.

Νομίζω πως το φαινόμενο αυτό που ζούμε, δηλαδή μια περίοδος που η πολιτική ηγεσία περνάει πολλαπλά μηνύματα εκτίμησης των ελληνικών ΑΕΙ, αναθέτοντας στο ΙΚΥ, και όχι μόνο, την εφαρμογή μια πολιτικής ηλαισιώσής τους με το καλύτερο ανθρώπινο δυναμικό, σηματοδοτεί μια νέα περίοδο σχέσεων υπουργείου και πανεπιστημίων. Και χαίρομαι ιδιαίτερα που το ΙΚΥ συναποτελεί στοιχείο της νέας αυτής πολιτικής.

Κύριε υπουργέ, θα μπορούσα να πω κι άλλα: για τις υποτροφίες με την ΕΤΕ, με την ΔΔΕΑ, τα κληροδοτήματα, το Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο. Ο χρόνος είναι πολύτιμος και φοβάμαι πως θα κουράσω.

Θα ήθελα, πριν κλείσω, να μην ξεχάσω και να ευχαριστήσω τους προκατόχους σας υπουργούς με τους οποίους συνεργαστήκαμε ως Δ.Σ. και με τους οποίους η σχέση μας ήταν εποικοδομητικές και άριστες. Τον κ. Φίλη και την κ. Αναγνωστοπούλου. Θα ήθελα να αναφερθώ, επίσης, στον εκλιπόντα κοινό φίλο πρύνων γ.γ. του υπουργείου σας, τον Γιάννη Παντή, από τον οποίο έχουμε τις καλύτερες εντυπώσεις συνεργασίας που φαίνεται πως θα έχουμε και με τον κ. Αγγελόπουλο.

Φυσικά, ένα μεγάλο ευχαριστώ στους συνεργάτες στο Δ.Σ. που έχουν ξεβόψει άπειρες ώρες σε συνεδριάσεις, φαιά ουσία, ενέργεια, αφιλοκερδώς.

Μα πιο πολύ απ' όλους, ένα μεγάλο ευχαριστώ στο ανθρώπινο δυναμικό του ΙΚΥ, από τη Γ.Δ. κ. Παπαδόκη, τους 3 Διευθυντές (Νικητάκη, Παπαστεργίου, Αθανασόπουλο), τους προϊστάμενους και τους υπαλλήλους, που κράτησαν το ΙΚΥ όρθιο και το έβγαλαν ασπορηπρόσωπο στις δύσκολες στιγμές. Σας διαβεβαιώνω, κ. υπουργέ, πως κάποια από τα προγράμματα αυτά δεν θα είχαν υλοποιηθεί ποτέ αν το ΙΚΥ δεν ήταν αυτό που είναι. ■

ΟΜΙΛΙΑ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΣΤΗΝ ΕΚΔΗΛΩΣΗ «ΙΚΥ ΚΑΙ 30 ΧΡΟΝΙΑ ERASMUS»

Η συμβολή του ΙΚΥ στο όραμα για ένα νέο Δημόσιο

Καλημέρα σας

Μέσα σε μια πολυσύνθετη και δύσκολη καθημερινότητα το να ακούς τέτοιες ομιλίες από προέδρους εποπτευόμενων φορέων είναι σχεδόν θεραπευτικό και ευχαριστώ τον Κυριάκο. Έχω μια ζήλια σε εισαγωγικά, διότι η απόφαση να οριστεί ο Κυριάκος Πρόεδρος ήταν από το προηγούμενο Δ.Σ., είναι του Νίκου Φίλη και της Σίλας Αναγνωστοπούλου, δεν είναι δικιά μας. Οπότε λέω ότι έχω μια ζήλια στους προκατόχους, ως προς την εξαιρετική αυτή επιλογή και να τον διορθώσω ως προς την τελευταία φράση που είπε, ότι τίποτα δεν θα γινόταν αν το ΙΚΥ δεν είναι αυτό που είναι, νομίζω πως τίποτα δεν θα γινόταν αν το ΙΚΥ δεν γινόταν αυτό που είναι σήμερα. Διότι το ΙΚΥ έχει διανύσει μια εξαιρετικά σοβαρή απόσταση, στην οποία θα αναφερθώ στη συνέχεια, τον τελευταίο ενάμιση χρόνο και αυτό το οφείλει αποκλειστικά θα έλεγα, στο Διοικητικό Συμβούλιο και στο ανθρώπινο δυναμικό που περιβάλλει το Διοικητικό Συμβούλιο.

Θα ήθελα να μιλήσω λιγότερο για το Erasmus και περισσότερο για το ΙΚΥ σήμερα και να θυμίσω στοιχεία της ιστορίας του ΙΚΥ, όχι για λόγους εγκυκλοπαιδικού πλουτισμού το πώς άρχισε αυτό το Ίδρυμα, όσο για να κατανοήσουμε το πώς οι συνέχειες στην ιστορία ενός θεσμού εμφανίζονται και εμφανίζονται με μια νέα δυναμική. Το ΙΚΥ όπως οι περισσότερες και περισσότεροι θα γνωρίζετε, ιδρύεται το 1951, είναι μία από τις τραγικότερες περιόδους του τόπου μας, αλλά ταυτόχρονα είναι και μια περίοδος που εμπνέει ένα σύνολο νέων, πολύ μορφωμένων, οραματιστών. Αυτοί είναι στο εξωτερικό κατά πλειοψηφία στη διάρκεια του εμφυλίου, δεν έχουν ταυτιστεί με τα πάθη της δεκαετίας του 1940 και των αρχών της δεκαετίας του 1950 και αρχίζουν να έρχονται στην Ελλάδα σιγά-σιγά, οραματιζόμενοι ένα αύριο στο οποίο νομίζουν και πιστεύουν ότι θα μπορούσαν να συμβα-

λουν.

Επικεφαλής αυτής της ομάδας είναι ο Γιάγκος Πεσμαζόγλου και διάφοροι, που στη συνέχεια είχαν ιδιαίτερες θέσεις στην πολιτική και κοινωνική ζωή του τόπου. Και ξαναπιάνουν το νήμα της ανασυγκρότησης που είχε διαμορφώσει ο Κωνσταντίνος Δοξιάδης μετά την κατοχή, σε εκείνο το μικρό διάστημα, έχοντας από τότε δίπλα του τον Κωνσταντίνο Δημαρά. Ο Κωνσταντίνος Δημαράς παίζει έναν αποφασιστικό ρόλο σε αυτή την πορεία η οποία ολοκληρώνεται ουσιαστικά στο τέλος της δεκαετίας του 1950 με την ίδρυση του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, του ΕΚΕ, του Δημόκριτου και βεβαίως από την αρχή της δεκαετίας του 1950, του ΙΚΥ. Αυτή η παρέα παίζει τον καθοριστικό ρόλο στην εξέλιξη αυτών των θεσμών. Λίγα χρόνια μετά τον διορισμό του ως διευθυντή στο ΙΚΥ, ο Κωνσταντίνος Δημαράς εγκαινιάζει δύο αποφασιστικές πρακτικές θα έλεγα. Η μία, είναι να ζητάει από τους υποτρόφους να του στέλνουν εκθέσεις, από εκεί όπου βρίσκονται. Όπου στις εκθέσεις αυτές τους ζητάει να μην αναλύουν μονάχα το πώς τα πάνε οι ίδιοι στις σπουδές τους, αλλά να στέλνουν και πληροφορίες και ιδέες για το πώς είναι οργανωμένη η έρευνα στα μέρη όπου σπουδάζουν.

Έχουμε λοιπόν ένα εξαιρετικό πολύτιμο υλικό ήδη από το 1957-1958, όπου ο Δημαράς πάρα πολύ συστηματικά σκύβει πάνω στο υλικό και προσπαθεί να δει τι μπορεί να βοηθήσει τον τόπο, παίρνοντας επιλεκτικά ιδέες από αυτό. Όσες και όσοι είσατε ενημερωμένοι για το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών παραμένει και σήμερα να έχει μια εξαιρετική βιβλιοθήκη επιστημονικών περιοδικών την οφείλουμε σχεδόν αποκλειστικά στην πρόταση του Δημαρά, που αντιγράφει κάτι που γίνεται στο εξωτερικό. Το δεύτερο όμως εξίσου σημαντικό θέμα και το οποίο σήμερα και

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΣΕΛΙΔΑ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ERASMUS

Το πρόγραμμα Erasmus+ συμβάλλει θετικά στην ευημερία των κοινωνιών μας

ΧΡΥΣΤΑΛΛΑ ΠΕΤΡΙΔΟΥ*

Σας ευχαριστώ πολύ για την πρόσκλησή σας. Είναι με ιδιαίτερη χαρά που βρίσκομαι εδώ ως εκπρόσωπος της Γενικής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης και Πολιτισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, για να γιορτάσουμε μαζί σας την 30ή επέτειο του προγράμματος Erasmus+. Ευχαριστώ την εθνική υπηρεσία Erasmus+ για τη διοργάνωση αυτής της εκδήλωσης, όλους εσάς που είστε εδώ. Επειδή το Erasmus+ είναι απλά το δικό σας πρόγραμμα. Προσωπικά ανήκω σε μια αφοσιωμένη ομάδα που στόχο έχει να εργάζεται σταθερά σε καθημερινή βάση για τη βελτίωση του προγράμματος και της εφαρμογής του σε συνεργασία με τις εθνικές αρχές, πράγμα που αποτελεί πρόκληση αλλά και προνόμιο.

Όμως εσείς, το ΙΚΥ, καθώς και οι συμμετέχοντες στο πρόγραμμα εργάζεστε για την υλοποίηση του προγράμματος σε σχέση με τις στοχευμένες ομάδες. Σε μαθητές, μαθητευόμενους, καθηγητές, εκπαιδευτές ή μαθητές. Έτσι ευχαριστώ όλους εσάς όχι μόνο για την εδώ παρουσία σας, αλλά και για το ότι αξιοποιείτε στο έπακρο τις ευκαιρίες που προσφέρει αυτό το πρόγραμμα. Δεν αποτελεί έκπληξη το γεγονός ότι το πρόγραμμα Erasmus+ είναι ένα από τα πιο γνωστά προγράμματα στους απλούς πολίτες και θεωρείται μία από τις ιστορίες επιτυχίας της Ε.Ε.

Πριν από 30 χρόνια, το Erasmus ξεκίνησε ως πρόγραμμα ανταλλαγών στον τομέα της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης με περίπου 3.000 σπουδαστές ετησίως.

*εκπρόσωπος Γενικής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης και Πολιτισμού Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Έκτοτε, έχουμε φτάσει σε 9 εκατομμύρια άτομα συνολικά. Η Ελλάδα άρχισε να συμμετέχει το 1987 με μόνο 39 φοιτητές. Το 2016, 15.000 συμμετέχοντες σε 427 ελληνικά προγράμματα επωφελήθηκαν από την κινητικότητα στην **Ανώτατη Εκπαίδευση**, την Επαγγελματική **Εκπαίδευση** και Κατάρτιση, τη Σχολική **Εκπαίδευση**, την **Εκπαίδευση** Ενηλίκων και τη Νεολαία με συνολική επιχορήγηση ύψους σχεδόν 29 εκατομμυρίων ευρώ. Επιπλέον, 266 ελληνικά ιδρύματα συμμετείχαν σε 43 έργα συνεργασίας με συνολική επιχορήγηση ύψους 8,5 εκατ. ευρώ. Είναι αξιοσημείωτο ότι ο προϋπολογισμός για την Ελλάδα αναμένεται να αυξηθεί από 35 εκατομμύρια το

2014 σε περίπου 61 εκατομμύρια το 2020. Από το 2014 έως το 2020, τα κονδύλια Erasmus+ για την Ελλάδα θα στηρίζουν 85.000 άτομα από όλους τους τομείς της εκπαίδευσης.

Μαζί, σχέδια κινητικότητας, συνεργασίας και μεταρρυθμίσεων πολιτικής καθιστούν το πρόγραμμα Erasmus+ ένα πρόγραμμα που προσφέρει εμπειρίες που αλλάζουν τη ζωή των ατόμων. Είναι τα συστατικά που το καθιστούν ικανό να βελτιώνει τα εκπαιδευτικά μας συστήματα και, θα τολμούσα να πω, να συμβάλλει θετικά στην ευημερία των κοινωνιών μας.

Αυτή βέβαια είναι μια αρκετά μεγάλη δήλωση. Τι εν-

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΣΕΛΙΔΑ

με συζητήσεις που έχουμε κάνει και με τον Κυριάκο είναι από τους σοβαρούς προβληματισμούς του ΙΚΥ, είναι το εφές: όταν αρχίζει να γυρνάει ο κόσμος, που έχει χρηματοδοτηθεί από το ΙΚΥ και βρίσκεται μπροστά του ένα **πανεπιστήμιο** που δεν είναι και τόσο ανοικτό στις νέες ιδέες, όταν αυτός ο κόσμος βρίσκεται μπροστά του μια δυσκολία να μπορεί να εργαστεί, ο Δημόσιος θεσμοθετεί αυτόν τον χώρο αναμονής, όπου χρηματοδοτεί την έρευνα όσων γυρνάνε από το εξωτερικό, για να μπορέσουν να έχουν αυτήν την αναπνοή μέχρι την επομένη, δηλαδή της δυνατότητας μιας πιο κανονικοποιημένης εργασίας.

Ελπίζω να σας θυμίζει κάτι αυτό, διότι σήμερα το μεγαλύτερο μας πρόβλημα, είναι τι θα κάνει η πολιτεία για τους νέους επιστήμονες. Και από τότε έφευγε ο κόσμος στο εξωτερικό. Ήταν λιγότεροι ως απόλυτος αριθμός και άρα έφευγαν λιγότεροι. Το ερώτημά μας σήμερα είναι τι θα κάνουμε για να μπορέσουμε να κρατήσουμε αυτό τον κόσμο, αλλά όχι σε μια βάση φιλανθρωπική, αλλά σε μια βάση προωθητική ως προς τα ενδιαφέροντά τους και τη συμβολή τους.

Το ΙΚΥ ήταν πρωτοποριακό στην αναγνώριση αυτού του προβλήματος ήδη από τη δεκαετία του 1950 και είχε πάρει πολύ συγκεκριμένες πρωτοβουλίες και το ΙΚΥ σήμερα επαναφέρει αυτό και μαζί με την Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας και τον αναπληρωτή υπουργό,

ακριβώς οι πρωτοβουλίες που έχουμε, και είναι εντυπωσιακές, τα νούμερα είναι πρωτοφανή ως προς αυτό, προσπαθούμε να δημιουργήσουμε, όχι αν θέλετε τόσο τους χώρους αναμονής, αλλά τους ζωτικούς αυτούς χώρους που μπορεί να αποκτήσουν μια αυτονομία με βάση τις χρηματοδοτήσεις.

Θέλω να ολοκληρώσω με τρεις πολύ σύντομες επισημάνσεις

Τα αιτήματα του προέδρου του ΙΚΥ πάντοτε: τα παίρνουμε στα σοβαρά υπόψη και είναι εντελώς προφανές ότι χωρίς κανέναν όρο θα προχωρήσουμε σε αυτά, θέλω όμως να είναι σαφές, σε μια εποχή που υπονομεύεται το Δημόσιο, κακολογείται το Δημόσιο, με τα άπειρα προβλήματα, έλκε σε αυτή την κυβέρνηση να πρέπει να το επανανοσηματοδοτήσει.

Η επανανοσηματοδότηση του Δημοσίου δεν είναι μια εύκολη δουλειά και δεν είναι ένα πράγμα που γίνεται ούτε σε σύντομο χρονικό διάστημα ούτε με το πάτημα ενός κουμπιού, δεν υπάρχουν συνταγές γι' αυτό. Πιστεύουμε ως υπουργείο Παιδείας ότι αυτό που κάνει το ΙΚΥ συμβάλλει σε ένα εθνικό όραμα για, επανανοσηματοδότησης του Δημοσίου γιατί δείχνει ότι το Δημόσιο μπορεί να είναι άριστο, το Δημόσιο μπορεί να μην είναι διαπλεκόμενο και το Δημόσιο μπορεί να έχει όραμα. Και ευχαριστούμε πραγματικά το Διοικητικό Συμβούλιο γι' αυτό του ακριβώς το πολιτικό ήθος.

Το δεύτερο που θα ήθελα να επισημάνω είναι μια προβληματική που την έχουμε σε πολύ πρωτόγονη μορφή

και που θα ήταν χρήσιμη να τη συζητήσετε και εσείς λόγω της εμπειρίας σας με το Erasmus.

Θα είχε τεράστιο ενδιαφέρον να καθιερώσουμε ένα Erasmus εσωτερικού, να μπορούμε δηλαδή να πείσουμε φοιτητές και φοιτητές να πηγαίνουν σε άλλα **πανεπιστήμια** γιατί θέλουν να μείνουν εκεί για 6 μήνες, για να ακούσουν τις διαλέξεις κάποιου ή κάποιου καθηγητή, ακριβώς επειδή τα **πανεπιστήμια** μας μέσα από τη νέα προοπτική του ενιαίου χώρου έρευνας και εκπαίδευσης, ελπίζουμε να αρχίσουν να διαφοροποιούνται, δηλαδή να θέλει κανείς να πάει ένα εξάμηνο να ακούσει τους τάδε στο τάδε τμήμα και να μην είναι αυτή η ομοιογένεια και ομοιομορφία που συνήθως λειτουργεί αποτρεπτικά για τέτοιου είδους πρωτοβουλίες.

Είναι ένας προβληματισμός που μόλις άρχισαμε να τον σκεφτόμαστε, νομίζουμε όμως ότι είναι ένα πράγμα που πρέπει να εξαντλήσουμε τον προβληματισμό μας και να δούμε αν γίνεται ή όχι.

Τελειώνω με κάτι πιο γιορτινό. Κα δεν είναι συναισθηματικό αυτό που θα πω. Αυτό που είδαμε πριν, με την ορχήστρα, είναι η άλλη Ελλάδα, δεν είναι η Ελλάδα της μιζέριας των βραδινών δελτίων ειδήσεων. Είναι η Ελλάδα του μόχθου, είναι η Ελλάδα της σιωπής, των σιωπηλών πρωτοβουλιών και είναι η Ελλάδα της ανίστασης μα αρίστευσης δουλειάς και γείσματος. Γι' αυτή την Ελλάδα είμαστε περήφανοι και εμείς περήφανοι πολίτες αυτής της χώρας.

ΠΑΙΔΕΙΑ
& ΚΟΙΝΩΝΙΑ

28 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2018

ΤΧ 125

νοούμε με αυτό; Και πώς είναι δυνατό να επιτυγχάνεται στην πράξη;

Πρώτα απ' όλα, το Erasmus+ είναι ένα πρόγραμμα που προσφέρει εξαιρετική εκπαίδευση. Οι εκπαιδευτικοί συνεργάζονται και αναπτύσσουν, για παράδειγμα, νέους τρόπους διδασκαλίας ή εργασίας με μαθητές ή γονείς, πράγμα το οποίο έχει αναπόφευκτα θετικό αντίκτυπο στην ποιότητα της εκπαίδευσης.

Κυρίες και κύριοι, ένα τέτοιο παράδειγμα μπορώ να σας αναφέρω από όταν επισκέφτηκα ένα Νηπιαγωγείο που συντόνιζε ένα έργο συνεργασίας στα πλαίσια του Erasmus+ με τίτλο «Από τη δημοκρατία στον γραμματισμό». Αυτοί οι **δασκάλοι**, χρησιμοποιώντας και την πλατφόρμα Etwinning, ανέπτυξαν εκπαιδευτικό έργο στην προώθηση δημοκρατικών πρακτικών στη διδασκαλία τους, ενισχύοντας ταυτόχρονα τις δεξιότητες γραμματισμού των παιδιών. Θαύμασα τον ζήλο τους, τη δέσμευσή τους και τον ενθουσιασμό τους να εργαστούν προς την κατεύθυνση της αλλαγής, κάτι που, όσοι από εμάς εργαζόμαστε στην εκπαίδευση, γνωρίζουμε ότι δεν είναι εύκολο.

Δεύτερον, το πρόγραμμα προσφέρει καλύτερες προοπτικές απασχόλησης στους συμμετέχοντες. Γνωρίζουμε ότι οι εργοδότες αναζητούν εγκρίσιμες δεξιότητες κατά την πρόσληψη, όπως η ομαδική εργασία, η επίλυση προβλημάτων και η προσαρμοστικότητα σε διαφορετικά περιβάλλοντα. Και τα στοιχεία μας δείχνουν ότι σπουδαστές και μαθητευόμενοι καλλιεργούν αυτού του είδους τις δεξιότητες και έχουν καλύτερα ποσοστά απασχόλησης μετά την αποφοίτησή τους όταν έχουν βρεθεί στο εξωτερικό στο πλαίσιο του προγράμματος.

Και τέλος, μαθητές και σπουδαστές που συμμετείχαν σε μαθησιακή κινητικότητα σε μια άλλη ευρωπαϊκή χώρα είναι πιο ενεργοί ως πολίτες. Οι ίδιοι αξιολογούν ότι ευαισθητοποιούνται περισσότερο σε σχέση με το ευρωπαϊκό και εθνικό γίγνεσθαι και ότι είναι καλύτερα προετοιμασμένοι να εμπλακούν σε κοινωνικά ή πολιτικά ζητήματα.

Νομίζω ότι είναι σημαντικό να έχουμε υπόψη μας αυτή την ατομική και συστημική διάσταση επειδή δείχνει πώς έχει εξελιχθεί το πρόγραμμα τα τελευταία 30 χρόνια και τι μπορεί να επιτύχει.

Όμως δεν μας ενδιαφέρει μόνο να δημοσιοποιήσουμε τις θετικές πτυχές του προγράμματος. Γι' αυτό εξετάσαμε επίσης με κριτικό πνεύμα το τι έχει επιτευχθεί με την πραγματοποίηση της ενδιάμεσης αξιολόγησης του προγράμματος Erasmus+ και των προγενέστερων προγραμμάτων του.

Με βάση πάνω από 1 εκατομμύριο απαντήσεις και χρησιμοποιώντας όλες τις διαθέσιμες τεχνικές αξιολόγησης, η έρευνα αυτή είναι ασυγκρίτη από απόψεως μεγέθους αποδεικτικών στοιχείων.

Πέρα από το ότι αυτή έδειξε το πόσο ικανοποιημένοι ήταν οι συμμετέχοντες στο πρόγραμμα, μέσω της ενδιάμεσης αξιολόγησης έγιναν κάποιες στρατηγικές συστάσεις για την βελτίωσή του. Μεταξύ άλλων και οι εξής:

- Να επενδύσει περισσότερο σε τομείς που παρουσιάζουν καλές επιδόσεις, αλλά λαμβάνουν σημαντικά λιγότερη χρηματοδότηση (π.χ. ΕΕΚ και **σχολεία**).
- Να στοχεύει οργανισμούς που δραστηριοποιούνται με άτομα με λιγότερες ευκαιρίες, καθώς το πρόγραμμα προσπαθεί ακόμα να προσεγγίσει τα πιο μειονεκτούντα άτομα.
- Ανταμείβοντας σχέδια που προχωρούν ένα βήμα πέρα από τη συνεργασία και στοχεύουν στην πραγματική καινοτομία και αντίκτυπο.
- Να ενισχύσει τον αντίκτυπο του σε επίπεδο πολιτικής, παρέχοντας ειδική χρηματοδότηση για την εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων των έργων σε εθνικό επίπεδο.
- Πιο στοχοθετημένη δράση στον τομέα της εκπαίδευσης ενηλίκων.

Επομένως, θα λάβουμε υπόψη αυτές τις συστάσεις για την υπόλοιπη περίοδο του τρέχοντος προγράμματος

έως το 2020, καθώς και κατά τον σχεδιασμό του προγράμματος επόμενης γενιάς - το οποίο αναμένουμε να προτείνουμε γύρω στα μέσα του 2018.

Η συζήτηση για το μέλλον της Ευρώπης βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη. Ένα βασικό χαρακτηριστικό αυτής της συζήτησης είναι η ανάγκη να καταβληθούν εντονότερες προσπάθειες για να έρβει πιο κοντά τους πολίτες της. Μετά τα χρόνια αναταραχών, κατά τα οποία η Ε.Ε. επικεντρώνεται στην αντιμετώπιση της χρηματοοικονομικής και οικονομικής κρίσης, η «κοινωνική διάσταση» της ευρώπης βρίσκεται πάλι στην ημερήσια διάταξη, όπως είδαμε στη σχετική διακήρυξη, από τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων της Ε.Ε. στη σύνοδο κορυφής για κοινωνικά θέματα, με εστίαση στις δικαίες θέσεις εργασίας και την ανάπτυξη, που έλαβε χώρα στο Γκέτεμποργκ.

Ο καθοριστικός ρόλος που διαδραματίζουν η εκπαίδευση και η κατάρτιση για την αύξηση του αριθμού των ανθρώπων σε αξιοπρεπείς θέσεις απασχόλησης, τη στήριξη της κοινωνικής συνοχής καθώς και τον τρόπο με τον οποίο αποτελεί τη βάση για την ενεργό συμμετοχή του πολίτη επιβεβαιώθηκε στην ίδια συνεδρίαση, όπου η Επιτροπή πρότεινε τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού χώρου εκπαίδευσης μέχρι το 2025.

Η ιδέα είναι ότι η μάθηση, η μελέτη και η διεξαγωγή έρευνας δεν πρέπει να παρεμποδίζονται από σύνορα. Φυσικά, πολλά από τα στοιχεία για την επίτευξη αυτού του στόχου έχουν ήδη μπει σε εφαρμογή από προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως το Erasmus. Ας χτίσουμε σε αυτή την ιδέα για το μέλλον, κάνοντας πράξη όσα συμφώνησαν οι Ευρωπαίοι ηγέτες.

Διότι, ενώ υπάρχει σαφής αναγνώριση της σπουδαιότητας της καλής λειτουργίας της εκπαίδευσης, οι προκλήσεις είναι επίσης πολύ υψηλές. Για παράδειγμα, η σχολική εκπαίδευση δεν παίζει πάντοτε πλήρως τον ρόλο της στην προώθηση της κοινωνικής δικαιοσύνης και ένταξης. Δηλαδή, ενώ ο ρυθμός της τεχνολογικής και ψηφιακής αλλαγής έχει βαθιές επιπτώσεις στις οικονομίες και τις κοινωνίες μας, τα **σχολεία**, τα ιδρύματα **Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης** ή τα κέντρα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης δεν έχουν ακόμη προσαρμοστεί στην τεράστια ψηφιακή πραγματικότητα που βλέπουμε. Πρόκειται για προκλήσεις που αφορούν ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Εκεί καλείται και πάλι να συνεισφέρει το Erasmus+. Δεν θα μπορούσε να αντιμε-

τωπίσει όλα τα προβλήματα των κοινωνιών μας ή ακόμη μόνο αυτά που αφορούν τα εκπαιδευτικά συστήματα. Αλλά μπορεί να συμβάλει σημαντικά στην αντιμετώπισή τους.

Το Erasmus+ θα εξακολουθεί να λειτουργεί μέχρι το 2020. Δεν υπάρχει παρόμοιο πρόγραμμα πουθενά αλλού στον κόσμο και αυτό μας ενθαρρύνει να συνεχίσουμε να εργαζόμαστε. Υπάρχουν πολλά που μπορούμε να κάνουμε και θα συνεχίσουμε να κάνουμε τα επόμενα τρία χρόνια. Έχουμε το καθήκον να το βελτιώσουμε και να το καταστήσουμε ακόμα πιο αποτελεσματικό: πιο ανοικτό, συμπεριληπτικό και προσβάσιμο, καθώς και πιο στοχευμένο για να εξοηλίσει τη νεολαία με δεξιότητες για τις προκλήσεις του αύριο.

Η επιτροπή και άλλοι ενδιαφερόμενοι, συμπεριλαμβανομένων των Εθνικών Μονάδων Διαχείρισης, των εθνικών αρχών κ.λπ., άρχισαν ήδη να σκέφτονται για το μέλλον. Το επόμενο έτος θα είναι καθοριστικό όσον αφορά το περιεχόμενο και το πεδίο εφαρμογής του μελλοντικού προγράμματος. Έτσι, με την επιφύλαξη της απόφασης για το επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο, η επιτροπή προτείνει να ενισχυθεί το πρόγραμμα Erasmus+ σε όλες τις κατηγορίες ατόμων που καλύπτει ήδη (μαθητών, φοιτητών, ασκούμενων, μαθητευόμενων και εκπαιδευτικών) με στόχο τον διπλασιασμό του αριθμού των συμμετεχόντων έως το 2025.

Αλλά μην ξεχνάμε ότι είμαστε εδώ για να γιορτάσουμε τα 30 χρόνια του Erasmus+ και τα επιτεύγματά του! Και έχουμε έναν πολύ καλό λόγο για να το πράξουμε.

Μπορούμε να είμαστε υπερήφανοι που λέμε ότι όλοι εργαζόμαστε με ένα πρόγραμμα που αναδεικνύει την Ευρώπη. Ένα πρόγραμμα που φέρνει μαζί τους ανθρώπους από διαφορετικές χώρες και περιβάλλοντα, ένα πρόγραμμα που τους στηρίζει και τους εμπνέει για τη ζωή τους και ένα πρόγραμμα που πραγματοποιεί μια μικρή, αλλά σημαντική συμβολή στην ειρήνη, τη δημοκρατία και την ευημερία στην ήμερή μας. Κάποτε, σε μια επιστολή προς έναν φίλο, ο Έρασμος είχε γράψει: «Ότι είσαι πατριώτης θα επαινεθεί από πολλούς και εύκολα θα συγχωρηθεί από όλους, αλλά κατά τη γνώμη μου είναι πιο συνετό να αντιμετωπίζουμε τους ανθρώπους και τα πράγματα σαν να θεωρήσαμε αυτόν τον κόσμο ως την κοινή πατρίδα όλων».

Σας ευχαριστώ πολύ και χρόνια πολλά Erasmus+!

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ERASMUS

Το Erasmus αηλιάζει ζωές...

ΕΙΡΗΝΗ ΠΟΥΓΟΥΝΙΑ*

Θέλω να σας χαιρετήσω με τη σερά μου και να ευχαριστήσω τις υπευθύνους του ΙΚΥ για την τιμή και την πρόσκληση να σας καιαστήσω, έστω για λίγο, κοινωνούς αυτής της ξεχωριστής ταξιδιωτικής μας εμπειρίας με το Erasmus.

Ήταν, θαρρώ, στα τέλη του 2014 κάποιους μήνες πριν το **σχολείο** μας είχε ξεκινήσει την εμφοκλήτου στη δράση ΚΑ2, όταν σε μια τελείως τυχαία στιγμή έφτασε στα χέρια μου μια αφίσσα του Erasmus με το σύνθημα: «Το Erasmus χαράζει δρόμους, αλλάζει ζωές». Δεν σας κρύβω ότι γέλασα με την υπερβολή του λόγου «Το Erasmus αλλάζει ζωές» αποδίδοντάς τη στα συνήθη λεκτικά πυροτεχνήματα των διαφημιστών. Στην πορεία, όμως, διαψεύστηκα ευχάριστα καθώς επιβεβαιώθηκε του λόγου το αληθές.

Το Νικηφόρειο 1ο ΓΕΛ Καλύμνου είναι το πρώτο ίδρυμα Μέσης Εκπαίδευσης που στα χρονικά του θεσμού στην Ελλάδα έστειλε στο εξωτερικό πέντε (5) μαθητές του σε δράση μακροχρόνιας κινητικότητας για να φοιτήσουν για δύο (2) μήνες στο εξωτερικό συγκεκριμένα, στο **Λυκείο Jeanne d'Arc** της πόλης Μουλός της Γαλλίας. Τα τέσσερα (4) από τα πέντε (5) παιδιά τώρα φοιτούν στο **Πανεπιστήμιο** ενώ η μικρότερη της παρέας πρόκειται το καλοκαίρι να περάσει με αξιώσεις από τη δοκιμασία των Πανελλαδικών.

Θα μου επιτρέψετε να ξεχωρίσω δύο (2) παιδιά που φοιτούν στο γαλλικό **σχολείο**. Ο Μανώλης, όντας στη Γ' **Λυκείου**, είχε αποφασίσει να μην περάσει από τη διαδικασία των Πανελλαδικών, αλλά να φοιτήσει σε ιδιωτική σχολή με την αποστολή του. Μισό μήνα μετά τη μετάβασή του στη Γαλλία, στα τέλη του Γενάρη, μας ανακοινώνει ότι αποφάσισε να δώσει Πανελλαδικές. Όντας στη Γαλλία μελετούσε σκληρά κάθε μέρα: το αποτέλεσμα ήταν τον Σεπτέμβριο του ίδιου χρόνου να είναι φοιτητής στο Οικονομικό Τμήμα του **Πανεπιστημίου** Αθηνών.

Ο Γιάννης, ένας μέτριος μαθητής, με ιδιαίτερες δυσκολίες στη γραπτή γλωσσική έκφραση, θέλησε να ταξιδέψει στη Γαλλία, όντας και εκείνος στη Γ' **Λυκείου**, για να μάθει γαλλικά και να ενισχύσει τη γλωσσική του, καθώς επιθυμία του ήταν να φοιτήσει στη Σχολή Τουριστικών Επαγγελμάτων στη Ρόδο. Το αποτέλεσμα, άμα τη επιστροφή, ήταν εντυπωσιακό. Ο Γιάννης, που ταξίδεψε στη Γαλλία με βασικές γνώσεις γαλλικών (όσα γαλλικά θυμόταν από τα γυμνασιακά του χρόνια και με την προβλεπόμενη δίμηνη γλωσσική προετοιμασία πριν από την αναχώρηση) επέστρεψε στην Κάλυμνο έχοντας κατακτήσει σε τέτοιο βαθμό τη γαλλική γλώσσα, ώστε την ίδια χρονιά να περάσει στις εξετάσεις του κρατικού πιστοποιητικού.

Το πιο συγκινητικό όμως ήταν ότι ο γραπτός λόγος του Γιάννη στα ελληνικά βελτιώθηκε σε σημαντικό βαθμό λόγω του ότι ο Γιάννης καθημερινά κρατούσε ημερολόγιο και κατέγραφε τα πεπραγμένα της ημέρας καθώς και όσα του έκαναν εντύπωση, όπως τον είχαν συμβουλέψει στο προπαρασκευαστικό σεμινάριο που είχε διοργανώσει το ΙΚΥ.

Πέρα όμως από αυτές τις δύο περιπτώσεις, όλα τα παιδιά μας γύρισαν περισσότερο ήρεμα, καιασταλαγμένα, συνειδητοποιημένα, ωριμότερα. Γι' αυτά ήταν μοναδική εμπειρία να βγουν όχι μόνο από τα όρια της οικογένειας, αλλά του νησιού, της χώρας τους. Ήλθαν σε επαφή με μια διαφορετική κουλτούρα, μια διαφορετική αντίληψη για τη ζωή, έζησαν για δύο μήνες μόνο τους σε ένα ξένο περιβάλλον. Και αυτό ήταν η μεγαλύτερη πρόκληση: Να

έλθουν αντιμέτωπα με τον ίδιο τους τον εαυτό, να αντιληφθούν τα όριά τους, να αναπτύξουν αυτοάμυνες, να γίνουν πιο δυνατά.

Εκτός από τη δράση μακροχρόνιας κινητικότητας, όπως όλοι γνωρίζετε, το Erasmus προνοεί και για δράσεις βραχύχρονης κινητικότητας μίας εβδομάδας για μαθητές και καθηγητές. Ήταν πρωτόγνωρο για την κοινωνία της Κάλυμνου για μία εβδομάδα να φιλοξενηθούν τουλάχιστον δεκαπέντε (15) εκπαιδευτικοί και είκοσι (20) μαθητές από πέντε (5) ευρωπαϊκές χώρες.

Οι οικογένειες των μαθητών μας άνοιξαν τα σπίτια τους να φιλοξενηθούν τα «ξενάκια» που έγιναν «παιδιά» τους έως το τέλος της εβδομάδας. Τα παιδιά αυτά έλκισαν σαν αποκρίζονταν στο λιμάνι της Κάλυμνου τους Έλληνες μαμά, μπαμπά, παππού, γιαγιά και αδελφία. Ζήσαμε πραγματικά συγκλονιστικές στιγμές που ο λόγος αδυνατεί να περιγράψει. Οι επιχειρηματίες του νησιού δέχθηκαν με χαρά τους μαθητές και τους «προστατευόμενους» τους για να αποκτήσουν εργασιακή εμπειρία για δύο τουλάχιστον ημέρες, όπως προέβλεπε το σχέδιό μας.

Το **σχολείο** μας άνοιξε τις πύλες του για να δεχτεί μαθητές και καθηγητές για κοινές εκπαιδευτικές δράσεις. Οι εκπαιδευτικοί από τις πέντε ευρωπαϊκές χώρες δίδαξαν μαθήματα της ειδικότητάς τους και παράλληλα παρακολούθησαν μαθήματα από τους Έλληνες συναδέλφους τους. Για πρώτη φορά οι συνάδελφοί μου ήλθαν σε επαφή με συναδέλφους του εξωτερικού, μοιράστηκαν καλές εκπαιδευτικές πρακτικές, μεθόδους, συζητήσαν και μοιράστηκαν τους προβληματισμούς τους, δημιουργήσαν δεσμούς φιλίας.

Και για πρώτη φορά είδα συναδέλφους να είναι χαρούμενοι που εργάζονται στο **σχολείο**, που ξεφύγαν από τη ρουτίνα, που αντιλήφθηκαν ότι υπάρχει και άλλος κόσμος εκεί έξω. Το **σχολείο** πραγματοποιεί ένα άνοιγμα προς τα έξω, απέκτησε εξωστρέφεια, βασική επιδίωξη της σύγχρονης παιδαγωγικής.

Η εξωστρέφεια ενισχύθηκε με τις αντίστοιχες επισκέψεις μας στα πέντε ευρωπαϊκά **σχολεία**. Μαθητές και καθηγητές, που μπορούσαν να τους χαρακτηρίσεις ως «καμπλών τόνων», ξεδίπλωσαν τις επικοινωνιακές δεξιότητές τους, φάνερωσαν ηγετικές ικανότητες, ανέπτυξαν

πρωτοβουλίες. Από την άλλη πλευρά οι συνάδελφοι καλλιέργησαν τις γλωσσικές τους δεξιότητες, ξεπέρασαν φοβίες να διδάξουν σε ένα αλλόγλωσσο περιβάλλον, εφάρμοσαν καινοτόμες μεθόδους και προγράμματα με έμφαση στις νέες τεχνολογίες. Σε αυτό βοήθησε και το γεγονός ότι, βάσει του σχεδίου μας, εμπλέκεται στην εκπαιδευτική διαδικασία η χρήση των i-pads. Το **σχολείο** μας απέκτησε i-pads τα οποία χρησιμοποιούνται τόσο στην καθημερινή εκπαιδευτική πράξη όσο και κατά τη διδασκαλία στις επισκέψεις μας σε **σχολεία** του εξωτερικού.

Από τον Σεπτέμβριο του 2017 ο εμπλουτισμός των συναδέλφων ενισχύθηκε ακόμα περισσότερο, καθώς το **σχολείο** μας εμπλέκεται στη δράση ΚΑ1. Ήδη τρεις (3) συνάδελφοι ταξίδεψαν στην Ισπανία για να παρακολουθήσουν ένα εβδομαδιαίο σεμινάριο το οποίο εξεφεύγει από τον δασκαλοκεντρικό τρόπο διδασκαλίας, παρέχει στους εκπαιδευτικούς ιδέες για μια νέα προσέγγιση της διδασκαλίας ύλης καθιστώντας το μάθημα ελκυστικό τόσο για τους ίδιους όσο και για τους μαθητές.

Αν με ρωτήσετε ποια θεωρώ ότι είναι η σημαντικότερη προσφορά του Erasmus από όλα όσα ανέφερα, θα σας απαντήσω ότι είναι εκείνες οι στιγμές που βλέπετε στα μάτια των μαθητών και των συναδέλφων σου τη χαρά, την ικανοποίηση, την αυτοπεποίθηση, την πληρότητα.

Κλείνοντας, θα μου επιτρέψετε να σας αναφέρω δύο περιστατικά που διαδραματίστηκαν σε ανύποπτες στιγμές. Το πρώτο: Με πλησίασε μια μητέρα και μου λέει χαρακτηριστικά: «Σας ευχαριστώ γιατί για πρώτη φορά βλέπω το παιδί μου να πηγαίνει και να γυρνά από το **σχολείο** χαρούμενο». Και το δεύτερο: Ένας καλός συνάδελφος μου εξομολογήθηκε ότι από τότε που ήλθε το Erasmus στο **σχολείο**, μπόρεσε να ξεφύγει από την κατάθλιψη και να νιώσει ότι είναι σημαντικός, ότι είναι ικανός να προσφέρει στο **σχολείο**.

Γι' αυτή τη χαρά, λοιπόν, που κατορθώνετε να προσφέρετε στους μαθητές και συναδέλφους μου, σας ευχαριστώ.

Και, ναι, μπορώ τώρα να βεβαιώσω ότι το Erasmus όντως αλλάζει ζωές!

Σας ευχαριστώ!

*Εκπαιδευτικός: Νικηφόρειο 1ο ΓΕΛ Καλύμνου

Η κινητικότητα στην Ευρώπη μέσα από το πρόγραμμα Erasmus +

ΤΣΙΚΛΗ ΑΓΑΠΗ*

Σε μια Ευρώπη που χαρακτηρίζεται από γρήγορες αλλαγές και οι ανισότητες έχουν ενταθεί τόσο μεταξύ των χωρών της όσο και στο εσωτερικό των χωρών αυτών, η εκπαίδευση και η κατάρτιση αναδεικνύονται ως κεντρικοί μηχανισμοί για μια ανοικτή κοινωνία ίσων ευκαιριών με επίκεντρο τον άνθρωπο - εργαζόμενο. Η αναβάθμιση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης, το συνεργατικό κλίμα μεταξύ των χωρών και η εξωστρέφεια είναι βασικά χαρακτηριστικά για ένα εκπαιδευτικό σύστημα με ευρωπαϊκό προσανατολισμό που ανταποκρίνεται στις συνεχώς αυξανόμενες απαιτήσεις της εκπαίδευσης και της αγοράς εργασίας, σέβεται την ιδιότητα του Ευρωπαίου πολίτη και παραμένει ευαίσθητο στις εθνικές και τοπικές κοινωνικές συνθήκες.

Η συνεισφορά του προγράμματος Erasmus, στη διάδοση και προώθηση των παραπάνω αρχών έχει υπάρξει μεγάλη από την αρχή της λειτουργίας του μέχρι σήμερα.

Το πρόγραμμα Erasmus δημιουργήθηκε το 1987 και ήταν αρχικά ένα πρόγραμμα ανταλλαγών για φοιτητές της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Για την προγραμματική περίοδο 2014-2020 το πρόγραμμα ονομάστηκε Erasmus+ και αποτελεί για ένα πρόγραμμα «ομπρέλα» που καλύπτει την εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό και προσδοκά να ωφελήσει ένα συνεχώς αυξανόμενο αριθμό δικαιούχων σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι πρόσφατες εκδηλώσεις εορτασμού για τα 30 χρόνια ζωής του Erasmus συνοδεύτηκαν από επίσημες έρευνες, αξιολογήσεις και εκτιμήσεις για τον αντίκτυπο του προγράμματος στην εκπαιδευτική κοινότητα. Τα στατιστικά στοιχεία που παρουσιάζει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εμφανίζουν συνεχώς αυξανόμενες τάσεις στον αριθμό των συμμετεχόντων και επιτρέπουν στο καινούργιο πρόγραμμα να στοχεύει πως ο αριθμός των ατόμων που θα λάβουν επιχορηγήσεις για να αναβαθμίσουν τις δεξιότητές τους μέσω σπουδών, κατάρτισης και εθελοντισμού στο εξωτερικό θα φτάσει κατά την περίοδο 2014-2020 στα 5 εκατομμύρια άτομα.

Η κινητικότητα ως βασική δράση του προγράμματος Erasmus+

Επί 30 έτη η κινητικότητα αποτελεί τη βασική δράση του προγράμματος και συνέβαλε ώστε να αποκτήσουν οι πολίτες την εκπαίδευση, τις δεξιότητες και τις ικανότητες που χρειάζονται για να αντεπεξέλθουν στις συνεχώς αυξανόμενες απαιτήσεις της αγοράς εργασίας. Έρευνες που διεξήχθησαν για το πρόγραμμα Erasmus δείχνουν ότι η μετάβαση στο εξωτερικό εφοδιάζει τους

νέους της Ευρώπης με δεξιότητες για την αγορά εργασίας του σήμερα και του αύριο και βελτιώνει τις προοπτικές τους για μια επιτυχημένη σταδιοδρομία. Οι μετακινούμενοι φοιτητές έχουν διπλάσιες πιθανότητες να βρουν θέση εργασίας στο έτος που ακολουθεί την αποφοίτησή τους, σε σύγκριση με τους μη μετακινούμενους, ενώ ένας στους τρεις σπουδαστές που πραγματοποιούν πρακτική άσκηση στο εξωτερικό δέχεται προσφορά εργασίας από την εταιρεία υποδοχής. Ο μεγάλος αριθμός των ατόμων που επωφελήθηκαν και επωφελούνται από την προστιθέμενη αξία που προσφέρει η κινητικότητα των εκπαιδευμένων στην Ευρώπη, δημιούργησε την περίφημη «γενιά Erasmus». Μέλη της γενιάς αυτής δεν είναι όμως μόνο οι φοιτητές, οι **πανεπιστημιακοί** καθηγητές και το διοικητικό προσωπικό που μετακινήθηκε, αλλά και οι συμμετέχοντες σε αντίστοιχα προγράμματα για την επαγγελματική κατάρτιση, την εκπαίδευση ενηλίκων, τη σχολική εκπαίδευση και τη νεολαία.

Η κινητικότητα στη Σχολική Εκπαίδευση

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έρχεται πλέον αντιμέτωπη με νέες προκλήσεις που αφορούν την καταπολέμηση των συνεχώς αυξανόμενων ποσοστών πρόωρης σχολικής εγκατάλειψης, την προώθηση της κοινωνικής ένταξης συμπεριλαμβανομένων των νεοαφιχθέντων προσφύγων και μεταναστών, την έλλειψη ανεκτικότητας και των διακρίσεων συμπεριλαμβανομένης και της ισλαμοφοβίας. Οι εκπαιδευτικές δράσεις για τη σχολική εκπαίδευση και η κινητικότητα μαθητών και εκπαιδευτικών θεωρούνται πως διαδραματίζουν καίριο ρόλο στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης, την ενίσχυση της διαπολιτισμικής κατανόησης και την υποστήριξη της ευρωπαϊκής και διεθνούς διάστασης του **σχολείου**. Η σχολική κινητικότητα, συμβάλλει έντονα στην αλλαγή νοοτροπίας απέναντι σε αυτό που θεωρούμε «ξένο», στην κατάρριψη στερεοτύπων και δημιουργεί μια ευρωπαϊκή σχολική κοινότητα χωρίς διακρίσεις.

Περισσότερα από τα δύο τρίτα του προϋπολογισμού του προγράμματος θα διατεθούν για την υποστήριξη της μαθησιακής κινητικότητας ατόμων, μέρος της οποίας αποτελεί και η μαθησιακή κινητικότητα του προσωπικού της σχολικής εκπαίδευσης.

Η δράση της μαθησιακής κινητικότητας του προσωπικού της σχολικής εκπαίδευσης προσφέρει την ευκαιρία σε στελέχη δημόσιων και ιδιωτικών σχολικών μονάδων να μεταβούν στο εξωτερικό (από 2 ημέρες μέχρι 2 μήνες) προκειμένου να συμμετάσχουν σε δραστηριότητες επιμόρφωσης. Η μαθησιακή κινητικότητα του προσωπικού της Σχολικής Εκπαίδευσης αναγνωρίζει τον εκπαιδευτικό ως τον πλέον σημαντικό παράγοντα στην εκπαιδευτική διαδικασία, τον οποίο μάλιστα θεωρεί ως

αναπόσπαστο κομμάτι του στρατηγικού σχεδίου ανάπτυξης του **σχολείου**. Για τον σκοπό αυτό δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στην οργάνωση της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών στο πλαίσιο ενός «σχεδίου κινητικότητας Erasmus+» με έμφαση στα μαθησιακά αποτελέσματα που αυτή αποφέρει. Οι μορφές επιμόρφωσης που υποστηρίζονται περιλαμβάνουν σεμινάρια σε διαφορετικούς τομείς εξειδίκευσης, job shadowing, δηλαδή επιτόπια παρακολούθηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας σε ένα **σχολείο** υποδοχής, καθώς και τη δυνατότητα να διδάξει ο εκπαιδευτικός (teaching assignment) σε **σχολείο** υποδοχής στο εξωτερικό.

Τα στατιστικά στοιχεία μαρτυρούν τη θετική ανταπόκριση που έχει το πρόγραμμα στη σχολική κοινότητα, αφού 90% των εκπαιδευτικών που μετακινήθηκαν στο εξωτερικό για επιμόρφωση θέλουν να συμμετάσχουν ξανά στο πρόγραμμα Erasmus+ ενώ περισσότερα από 1.000 ελληνικά **σχολεία** έχουν λάβει ήδη χρηματοδότηση από τα πρώτα χρόνια λειτουργίας του προγράμματος (2014, 2015, 2016, 2017).

Όμως εξίσου θετικός είναι ο αντίκτυπος στους μαθητές που μετακινήθηκαν μέσα από το πρόγραμμα Erasmus+, το οποίο δίνει την ευκαιρία σε μαθητές από όλες τις κοινωνικές και οικονομικές ομάδες και τις γεωγραφικές περιοχές της χώρας να βγουν για πρώτη φορά από την Ελλάδα. Οι εκπαιδευτικοί που έχουν δει μαθητές τους να συμμετέχουν στο πρόγραμμα επιμένουν για την πολυσήμαντη αξία της συμμετοχής και εστιάζουν στην επίδραση της κινητικότητας στο μαθητή. Υποστηρίζουν πως σε αρκετές περιπτώσεις το πρόγραμμα έδωσε κίνητρο σε μαθητές με χαμηλότερες επιδόσεις να προσπαθήσουν περισσότερο και τους επέτρεψε να ανακαλύψουν ότι μπορούν να τα καταφέρουν.

Erasmus+: Ένα πρόγραμμα που «Ανοίγει δρόμους, αηλάζει ζωές»

Το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ), ως Εθνική Μονάδα του προγράμματος Erasmus+ για τους τομείς της Εκπαίδευσης και της Κατάρτισης, συντονίζει και υλοποιεί με επιτυχία το πρόγραμμα Erasmus από το 1987 έως σήμερα. Έχοντας παρακολουθήσει από κοντά τη «γενιά Erasmus» να δημιουργείται και να μεγαλώνει, αναγνωρίζει πως είναι πλέον μια ανοικτή κοινότητα που συνεχώς εξελίσσεται, η οποία, ενώ δεν αποκωρρίζεται την εθνική της ταυτότητα, νιώθει υπερήφανη για το ευρωπαϊκό κερκτημένο και προωθεί την ιδέα του Ευρωπαίου πολίτη. Σας καλεί λοιπόν και εσάς να γίνετε μέλος αυτής της μεγάλης οικογένειας και να αξιοποιήσετε τις ευκαιρίες που προσφέρει το πρόγραμμα για όλες τις βαθμίδες και τους τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης στην Ελλάδα.